

Posel Rzeczypospolitej Polskiej

Jarosław Zieliński

Szanowny Pan

prof. Krzysztof Ruchniewicz

Dyrektor Instytutu Solidarności i Męstwa

im. Witolda Pileckiego

Wystawa stała poświęcona Obławie Augustowskiej w Domu Pamięci Obławy Augustowskiej Instytutu Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego udostępniona 12 lipca 2025 roku wywołała kontrowersje z powodu stroniczej prezentacji wydarzeń sprzed 80 lat oraz późniejszej walki o prawdę i godną pamięć o Obławie Augustowskiej. Ekspozycja ta w niektórych jej aspektach nasuwa skojarzenia z cenzurowaniem historii i przedstawianiem jej w wersji wygodnej dla spadkobierców komunistycznych funkcjonariuszy i konfidentów, którzy uczestniczyli w Obławie Augustowskiej po stronie sowieckich oprawców.

Największe oburzenie opinii publicznej wzbudził fakt pominięcia w wystawie informacji o Maksymilianie Marianie Schnepfie jako dowódcy oddziałów/pododdziałów 1 Praskiego Pułku Piechoty LWP, który brał bezpośredni i czynny udział w tej zbrodniczej operacji. W mediach przetoczyła się fala oburzenia z powodu takiego kształtu wystawy, zaakceptowanej przez obecne kierownictwo Instytutu Pileckiego. Kompromitujące, karygodne i haniebne było tłumaczenie tej sprawy przez Instytut Pileckiego: „Porucznik Maksymilian Sznepf dowodził jednostką ludowego WP o wielkości 110-160 żołnierzy, która zatrzymała 22 osoby, z których część nigdy nie wróciła do domu. W Obławę zaangażowanych było 45 000 żołnierzy, udział Schnepfa stanowi jedynie 2 promile tych sił”.

Trzeba powiedzieć wprost, że relatywizowanie udziału komunistycznych zdrajców i konfidentów w tej zbrodni jest nową odsłoną „hańby domowej”. Nie zmienia tego skandalicznego faktu nowy wpis Instytutu Pileckiego, zamieszczony w miejsce usuniętego poprzedniego (przywołanego wyżej) tłumaczenia: „Informujemy, że ostatnie wpisy dotyczące wystawy o Obławie Augustowskiej zostały usunięte. Naszym celem wpisu nie było ani bagatelizowanie, ani zakłamywanie historii. Podane wielkości są zgodne z badaniami upowszechnianymi m.in. przez IPN. Udział jednostek złożonych z Polaków niewątpliwie był wpisany w scenariusz umacniania władzy komunistycznej w Polsce, pozbawiania jej niepodległości. Prowadzone od 30 lat badania w różnych ośrodkach, także w Instytucie Pileckiego, w sposób jednoznaczny obnażają genezę sowietyzacji Polski, pokazują postawy społeczeństwa polskiego w tym czasie, przybliżając tak skalę oporu, jak i angażowania się w komunizm. Zachęcamy do odwiedzenia Domu Pamięci Obławy Augustowskiej w Augustowie, zapoznania się z wystawą i oddania hołdu ofiar tragedii z lipca 1945 roku”.

Mówiłem o tej sytuacji w swoim wystąpieniu sejmowym podczas 39. posiedzenia Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 25 lipca 2025 roku, domagając się jednocześnie od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego podjęcia działań w sprawie skorygowania i uzupełnienia wystawy o Obławie Augustowskiej o pominięte ważne wydarzenia i dokumenty oraz przywrócenia jej waloru zgodności z prawdą historyczną.

O cenzurowaniu i fałszowaniu historii świadczą także inne elementy wystawy. Niestety, jak widać, historia ma swoje dalsze ciągi we współczesności, a warto pamiętać, że „fałszywa historia jest mistrzynią fałszywej polityki” (Józef Szujski).

Polskie muzea powinny stać na straży pamięci i prawdy historycznej oraz przekazywać ją młodym pokoleniom z najwyższą troską o ich obiektywizm i patriotyczny wymiar, a nie relatywizować prawdę o wydarzeniach z przeszłości.

W związku z powyższym, upominając się o obiektywny, zgodny z rzeczywistością i patriotyczny kształt wystawy o Obławie Augustowskiej, zwracam się o jej skorygowanie i uzupełnienie o wyszczególnione niżej informacje i dokumenty, z uwzględnieniem późniejszej walki o prawdę i godną pamięć o jej ofiarach, która jest integralnie związana z samą zbrodnią tego ludobójstwa. Walka ta, mimo upływu lat, wciąż trwa i nie zakończy się, zanim nie uzyskamy dostępu do archiwów rosyjskich i białoruskich i nie znajdziemy dołów śmierci pomordowanych. Chodzi m.in. o:

1. udział w Obławie Augustowskiej oddziałów (pododdziałów) 1 Praskiego Pułku Piechoty „ludowego” Wojska Polskiego (LWP) pod dowództwem Maksymiliana Mariana Schnepfa, wraz ze wskazaniem jego roli w tej operacji pacyfikacyjnej wymierzonej w żołnierzy poakowskiego podziemia niepodległościowego (niezależnie od samego udziału, stanowiącego oczywisty przejaw „hańby domowej” i zdrady polskiego interesu narodowego, weryfikacji wymaga rozbieżność danych zawartych w cytowanym wyżej oświadczeniu Instytutu Pileckiego z danymi zawartymi w publikacji Kazimierza Sobczaka „Polskie dzieje 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki” – dane te były przywoływane w dyskusji medialnej dotyczącej wystawy). Informuję Pana Dyrektora, że 17 lipca 2025 roku wystąpiłem do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej dr. Andrzeja Dudy z wnioskiem o pozbawienie orderów i odznaczeń Maksymiliana Mariana Schnepfa, a zwłaszcza Krzyża Srebrnego Orderu Wojennego Virtuti Militari, Srebrnego Krzyża Zasługi i Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski (treść wniosku wraz z jego uzasadnieniem przekazuję w załączeniu);
2. poszerzoną informację o działalności i roli w Obławie Augustowskiej komunistycznych funkcjonariuszy (Jan Szostak, Mirosław Milewski i inni) oraz komunistycznych konfidentów (z podaniem zidentyfikowanych nazwisk);
3. wyeksponowanie treści meldunków Wiktora Siemonowicza Abakumowa do Ławrientija Pawłowicza Berii wraz z ich uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski, z których wynika zakres operacji sowieckiej wobec polskiego niepodległościowego podziemia i prawdopodobna, znacznie większa niż do niedawna sądzono, liczba ofiar Obławy Augustowskiej;
4. historię tzw. Domu Turka – od siedziby Gestapo, NKWD i UB jako miejsca kaźni polskich patriotów do decyzji rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Instytutu Pileckiego o odkupieniu tego obiektu od prywatnego właściciela i przeznaczeniu go na cele muzealne – Dom Pamięci Obławy Augustowskiej, wraz z informacją o źródłach i wielkości nakładów finansowych;
5. uzupełnienie informacji o składzie osobowym Obywatelskiego Komitetu Poszukiwań Mieszkańców Suwalszczyzny Zaginionych w Lipcu 1945 Roku, bez pomijania udziału i roli tajnych współpracowników komunistycznej Służby Bezpieczeństwa (Paweł Mikłasz);
6. udostępnienie treści i uzasadnienia decyzji Prokuratury Wojewódzkiej w Suwałkach z 1992 roku o zawieszeniu śledztwa w sprawie Obławy Augustowskiej;
7. informację o działalności Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 roku, na czele z jego założycielem i Prezesem Księdzem Prałatem Stanisławem Wysockim na rzecz poszukiwania prawdy oraz utrwalania pamięci o Obławie Augustowskiej i jej ofiarach;
8. informację o upamiętnieniach Ofiar Obławy Augustowskiej – tablicach memorialnych, pomnikach i innych znakach pamięci powstałych z inicjatywy Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 roku, Instytutu Pamięci Narodowej, samorządów, Lasów Państwowych i innych podmiotów (m.in. odsłonięcie i poświęcenie 3 maja 2014 roku w Kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze tablicy dedykowanej ofiarom Obławy Augustowskiej z lipca 1945 roku; odsłonięcie i poświęcenie tablic memorialnych w Kościołach: w Parafii Konkatedralnej pw. Św. Aleksandra w Suwałkach (4 października 2015 roku),

- Bazylice Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Sejnach (29 maja 2016 roku), Bazylice pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Augustowie (12 lipca 2016 roku), Parafii pw. Św. Antoniego Padewskiego w Sokółce (16 października 2017 roku), Parafii pw. Matki Bożej Anielskiej w Lipsku (20 października 2019 roku); odsłonięcie tablicy poświęconej m.in. poległym i zamordowanym w Obławie Augustowskiej na filarze Grobu Nieznanego Żołnierza w Warszawie (15 sierpnia 2016 roku); odsłonięcie i poświęcenie pomnika Ofiar Obławy Augustowskiej w Suwałkach (18 czerwca 2018 roku); odsłonięcie i poświęcenie pomnika Ofiar Obławy Augustowskiej w Augustowie (23 września 2019 roku); odsłonięcie i poświęcenie pomnika „W hołdzie ofiarom Obławy Augustowskiej z lipca 1945 roku” w Sokółce (21 września 2020 roku); odsłonięcie i poświęcenie Pomnika w miejscu Tymczasowego Obozu Ofiar Obławy Augustowskiej (16 maja 2022 roku); odsłonięcie i poświęcenie tablicy upamiętniającej Ofiary Obławy Augustowskiej z Gminy Płaska (5 lipca 2025 roku); odsłonięcie i poświęcenie tablicy upamiętniającej Ofiary Obławy Augustowskiej z Gminy Wiżajny (6 lipca 2025 roku); nadanie imienia Ofiar Obławy Augustowskiej Szkole w Gibach (25 czerwca 2015 roku);
9. informację o corocznych obchodach ustawowego Dnia Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 12 lipca w Gibach oraz wieloletnich obchodach organizowanych w третią niedzielę lipca;
 10. udostępnienie treści Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 25 lipca 2014 r. w sprawie uczczenia pamięci ofiar Obławy Augustowskiej z lipca 1945 roku, Ustawy z dnia 9 lipca 2015 r. o ustanowieniu Dnia Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej z lipca 1945 roku oraz Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 lipca 2025 r. w sprawie upamiętnienia Ofiar Obławy Augustowskiej w 80. rocznicę zbrodni, wraz z kompletem materiałów z procesu legislacyjnego tych dokumentów;
 11. informację o konferencjach i sympozjach naukowych poświęconych Obławie Augustowskiej (m.in. sympozjum popularno-naukowym „Obława Augustowska – trudna droga do prawdy i godnej pamięci” - 28 marca 2023 roku; konferencji w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej „Prawda i pamięć o Obławie Augustowskiej w 80. rocznicę zbrodni” - 9 lipca 2025 roku; konferencji współorganizowanej przez Annę Fotyę – poseł do Parlamentu Europejskiego w Brukseli z udziałem m.in. przedstawiciela rosyjskiego Stowarzyszenia Memoriał Nikity Pietrowa, prezesa Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej z 1945 roku Ks. Prałata Stanisława Wysockiego, dyrektora Instytutu Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku dr Piotra Kardeli – 16 września 2015 roku; gali w Zamku Królewskim, podczas której Ksiądz Prałat Stanisław Wysocki w imieniu Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej odebrał nagrodę „Strażnik Pamięci” 2018 w kategorii „Instytucja” - 6 listopada 2018 roku);
 12. informację o działalności Rady ds. Upamiętnienia Ofiar Obławy Augustowskiej przy Instytucie Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego Oddział w Augustowie, wraz z treścią przyjętych przez nią stanowisk i podjętych uchwał;
 13. udostępnienie treści postanowienia pionu śledczego IPN w Oddział w Białymstoku z 30 września 2022 roku o zawieszeniu śledztwa S 69/01/Zk w sprawie Obławy Augustowskiej;
 14. podjęcie próby wyjaśnienia przyczyn, dla których instytucje zajmujące się badaniem zbrodni Obławy Augustowskiej nie przeprowadziły przez okres ponad 30 lat niepodległej Rzeczypospolitej dowodów z przesłuchania/wysłuchania żyjących świadków Obławy Augustowskiej i ich rodzin, zarówno po stronie ofiar, jak i współuczestników zbrodni;
 15. publikacje poświęcone Obławie Augustowskiej (m.in. książki dr Teresy Kaczorowskiej, publikacje Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 roku i inne);
 16. informację o wojewódzkim konkursie historyczno-literackim „By czas nie zaćmił i niepamięć”. W poszukiwaniu prawdy o Katyniu, Smoleńsku i Obławie Augustowskiej oraz ofiarach i bohaterach tych tragicznych wydarzeń i pracach młodzieży poświęconych Obławie Augustowskiej i jej ofiarom;

17. informację o działalności i badaniach rosyjskiego Stowarzyszenia Memoriał i jego przewodniczącego Nikity Pietrowa dotyczących Obławy Augustowskiej.

Wyrażam nadzieję, że Instytut Solidarności i Męstwa im. Witolda Pileckiego zechce uwzględnić sformułowane w niniejszym wystąpieniu wnioski i postulaty oraz skoryguje i uzupełni wystawę stałą o Obławie Augustowskiej w Domu Pamięci Obławy Augustowskiej w Augustowie, by uczynić ją pełną, obiektywną i wiarygodną. W przypadku zainteresowania wskazanymi materiałami i działaniami deklaruję pomoc w pozyskaniu odpowiednich informacji i dokumentów, które są w moim posiadaniu bądź do których mogę mieć dostęp w związku z moją aktywnością poselską oraz wieloletnim zaangażowaniem na rzecz prawdy i pamięci o Obławie Augustowskiej i jej ofiarach.

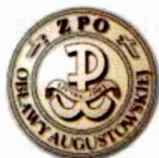
Suwałki, 30 lipca 2025 roku

Z wyrazami szacunku

Jarosław Zieliński

Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu Związku Pamięci Ofiar Obławy Augustowskiej 1945 roku w pełni popieram treść powyższego wystąpienia.

Związek Pamięci Ofiar
Obławy Augustowskiej 1945 Roku
ul. Emilii Plater 41A/14
16-400 Suwałki

Wiceprezes Związku Pamięci Ofiar
Obławy Augustowskiej 1945 roku

Bogdan Nowacki

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość
ul. Wiejska 4/6/8 00-902 Warszawa

Biura Poselskie Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Jarosława Zielińskiego
16-400 Suwałki, ul. Kościuszki 32, tel. (87) 566 55 48
15-460 Białystok, ul. L. Waryńskiego 3/5, lok. 3U, tel. (85) 653 77 69

e-mail: jaroslaw.zielinski@sejm.pl

www.jaroslawzielinski.pl